Fransaya ne Oldu?..

BÜYÜK SİYASİ TEFRİKA: 15

Yazan:

GORDON WATERFIELD

Hava karargâhları mütemadiyen geri çekiliyordu

Bu nakiller, mevcud Fransız hava kuvvetlerinin evvelden tam faaliyet göstermelerine mâni teşkil ediyordu

Nihayet bir gece uçuşuna iştirak müsaadesi almıştım

Her Fransız ordusunun askerleri koruмak için avcı kolları vardı. Fakat bunlar kâfi değildi. Almanların 10 mayısta yaptıkları bombardımandan sonra mevcudun sayısı büsbütün azalmıştı. Almanlar, Holanda, Belçika ve Lüksemburgun üzerine yürüdükleri gün, ilk defa olarak Fransayı bombardıman ettiler. Tayyare meydanlarından her birinin nerede bulunduğunu çok iyi bilen Almanlar, 10 mayıs günü bunların çoğunu bombardıman ettiler. Bu sırada Nancy'de bulunuyordum ve Almanlar Toul hava meydanında bulunan on tayyareyi tahrib ettikten sonra şehri de bombardıman ettiler ve aşağı yukarı Fransanın bütün hava meydanlarına karşı ayni şekilde hareket ettiler. Daha sonra bu taarruzlar tekerrür etmiş ve bu da Fransanın avcı ve bombardıman tayyarelerine son derece muhtac olduğu bir sırada yapılmıştı. Chartres hava meydanında çalışan zabitlerden biri bana vaziyeti şu şekilde anlattı:

«— Her bombardımanı müteakıb yeni bir sahaya çekiliyoruz. Ve bu hâdise her 2-3 günde tekerrür ediyor. Fakat muvasala hatlarının şiddetli bombardımana uğraması yüzünden trenler serbest serbest hareket edememekte ve yolların muhacirlerle dolu olması yüzünden diğer vesaitin yardımından istifade edilememektedir. Netice, adamlarımızın vazife başına gelmelerinden önce, bizim yeni bir sahaya hareket etmiş olmamız ve bu yüzden tayyarecilerimizin, bir yerden bir yere göçmek dolayısile yorgunluktan bitab düşmeleridir. Çünkü bir yerden bir yere göçettikçe bombalarımızı, mahrukatımızı, yedek parçalarımızı ve bütün aletlerimizi birlikte götürüyoruz. Fakat bir yerde yerleşemediğimiz için denklerimizi dahi çözmeğe vakit bulamıyor ve bu yüzden düşmana karşı hiçbir harekette bulunamıyorduk. Bundan başka sivil halkın yollara dökülmesi ve bir çok yerlerin boşalması yüzünden tayyarecilerimiz kendilerini bir tek insanın dahi ikamet etmediği yerlerde görmekte idiler. Uçuş yaptıktan sonra geri dönen tayyarecilerimiz kendilerini metruk hayvanlar arasında bularak hiç bir yardımdan istifade edememek ıstırarında kalıyorlardı.

Bir defa bir yol üzerinde saatlerce yürüdüğümüz halede bir tek köyde bir tek insanla karşılaşamamış, ve nihayet köyün birinde bir ihtiyar adam bulmuştuk. Bu ihtiyar adamı görmekten ne derece sevindiğimi tarif edemem. Çünkü bu adamdan muhtac olduğumuz birkaç bisikleti nerede ve nasıl bulacağımızı anlamış ve ona göre hareket etmiştik.»

Mayısın sonlarına doğru, harb muhabirlerinden herşey gizli tutulduğu için vaziyeti öğrenmenin bir tek çaresi kalmıştı. O da tayyareci zabitlerle görüşmek. Tayyare zabiti miralay Francios Farisin şarkındaki Nangis'de gece bombardıman kollarından birinin kumandanı idi ve benim de dostumdu. Onun haritaları, düşmanın hergünkü vaziyetini gösterdiği için bu haritalara bakarak vaziyeti öğrenmeğe imkân vardı. Harita büyüktü ve odanın bütün bir duvarını kaplamakta idi. Bu yüzden askerî harekâtı kolaylıkla takibe imkân vardı. Her akşam saat altıda geceleyin yapılacak harekâta aid emirler gelmekte ve bu emirler hedefleri ve kullanılacak bombaları anlatmakta idi. Miralayla birlikte haritayı tetkik ettikten sonra ben de düşman hatları üzerinde uçmak ve bombardımana iştirak etmek istedim ve arzumu miralaya bildirerek:

— Bu gece benim de uçmama müsaade eder misiniz? dedim.

— Hiçbir mâni yok! dedi.

— O halde hazırım..

— Pekâlâ..

Büyük bir sevinç içinde idim ve bu sevincimi tes'id etmek için bir şişe konyok almağa koştum. Bu işi yapacak olan biricik harb muhabiri idim. Gerçi Associated Pressin muhabiri Taylor Henry de isteseydi bize refakat edebilecekti. Fakat Amerikalı olmak hasebile bir bombardıman seferine iştirak etmesinden, bir mesele çıkmasından korkuyor. Fakat bu seferden geri kalmak da istemiyordu. Ona dönerek:

— Üzülme, dedim, ben geri döndükten sonra benimle bir mülâkat yapar, müşahedelerimi yazar, gazetene gönderirsin!

Fakat bu düşünce onu hoşnud etmedi ve biz onun hesabına başka çare aramağa koyulduk. En nihayet, bir keşif tayyaresine binmiş gibi hareket edebileceğini ve müşahedelerini ona göre yazabileceğini söyledik. Taylor buna razı oldu. Ve iş miralayı ikna etmeğe kaldı. Fakat miralay Taylor'un uçmasını istemiyor ve bu yüzden bir mesele çıkmasıihtimalini ileri sürüyordu.

Hep birlikte yemek yedik. Fransız miralayı, mayısın ortalarındanberi Alman tahaşşüd noktalarını bombardıman etmekle meşguldü.

(Yarın devam edecek)

Şehir Haberleri

Renkli kağıdlarda ihtikâr

Cürmü meşhud halinde yakalanan ilk maznunlar dün mahkemede tevkif edildi

Işıkları karartmak üzere satılan renkli kâğıdlar üzerinde ihtikârdan dolayı İstanbulda ilk dava açılmış ve bu davaya, dün bakılmıştır. İstanbul dördüncü asliye ceza mahkemesinde bakılan bu davada maznunlar, Ketencilerde Sabuncu hanı caddesinde 49 numarada kâğıdcılık eden İlya ile tezgâhtarı Yakodur.

Davaya göre, bunlar, dükkâna müşteri sıfatile gelen İstanbul İthalât gümrüğü memuru Necatiye kâğıd verme mişler ve dükkânda mevcud kâğıdların Emniyet müdürlüğü hesabına satıldığını söylemişlerdir. Hatta, dükkânda bulunan bir müşteriyi göstererek, «işte, bu sivil memur satın aldı, şimdi götürecek» demişlerdir. O sırada civarda bulunan komiser muavini Avni, içeriye girmiş, «sivil memur» denilen müşterinin hüviyetini sormuş ve «sivil memur» değil, Muhtar isminde bir sebzeci olduğu anlaşılmıştır.

Böylece dükkânında kâğıd mevcud olduğu halde bunu satışa arzetmemek suretile millî korunma kanununa muhalif hareketten mahkemeye gönderilen İlya ile Yako, «dükkânda çok kalabalık vardı, izdiham arasında ne diyeceğimizi şaşırdık» demişlerdir. Her ikisi de tevkif edilmiştir. Muhakeme, İlyanın vekil tutması için bırakılmıştır.

ADLİYEDE

Edib avukat bir edebiyat maznununu daha kurtardı

«Servetifünun - Uyanış» mecmuasında çıkan «Porta» isimli yeni tarzdaki şiirden dolayı açılan müstehcen şiir davası, İstanbul üçüncü asliye ceza mahkemesinde dün bitmiştir.

Hâkim Necib Nadir, Müddeiumumî Atillâ Yurdakulun ceza talebini red ve güzide avukat edib Esad Mahmud Karakurdun, bir eserin ancak kül halinde mütalea edilebileceği yolundaki müdafaasını kabul etmiştir. Vukuf ehli raporuna, Temyiz ictihadına da uygun olarak verilen kararla, şiiri yazan Cahid Saffet Irgat ve mecmuanın neşriyat müdürü Halid Fahri Ozansoy beraet kazanmışlardır.

Karanlıktan istifade etmek istiyenin hali

Evvelki akşam, Carşıkapıda Pazar yerinde balık satan Faize ismil bir kadının yanına bir genc sokulmuş, karanlığı fırsat bilerek, cebinden para çantasını çekerken kadın işin farkına varmıştır. Refik Çokkorkmaz adında olan bu genc, dün muhakeme edilerek, Sultanahmed birinci sulh ceza mahkemesinde yankesicilikten bir ay yirmi sekiz gün hapse mahkûm olmuştur ve hakkında derhal tevkif müzekkeresi kesilmiştir.

Bir sahtekâr mahkûm oldu

Pangaltı postanesi sabık havale memuru Şadi, evrak üzerinde tahrifat yaparak zimmetine yedi bin küsur lira geçirmekten muhakeme ediliyordu. İstanbul birinci Ağırceza mahkemesi dün kendisinin beş sene on ay hapsine ve parayı ödemesine karar vermiştir.

Tehlikeli bir sukut

Ortaköyde oturan 70 yaşlarında Artin, evinin duvarını tamir ederken muvazenesini kaybederek altı metre yükseklikten düşmüş, muhtelif yerlerinden ağır surette yaralanmıştır.

Artin, kazayı müteakib Sürpağob hastanesine kaldırılmıştır.

Bir Alman ticaret heyeti geldi

Almanyanın tanınmış tütün fabrikalarını temsil eden Kutvenker'in riyasetinde bir Alman ticaret heyeti dün sabahki konvansiyonelle şehrimize gelmiştir. Heyet meyanında iki Alman tütün fabrikasının müdürü de bulunmaktadır. Heyet, Sirkeci istasyonunda şehrimizin tanınmış tütün tacirleri tarafından karşılanmıştır. Alman ticaret heyeti, İstanbul tütün piyasasında tetkik yapacak ve tütün tacirlerimizle temaslarda bulunduktan sonra İzmire gidecektir.

Bir Hind ticaret heyeti geliyor

Öğrendiğimize göre memleketimizle ticarî münasebat tesisi için Hindistandan bir ticaret heyeti gelmektedir.

TARİH TETKİKLERİ

Nasreddin Hoca kim?

Ciddî araştırmalar onun Kastamonu Beyi "Çobanoğulları,,ndan bir Prens ve Konya Selçukilerine hizmet etmiş bir Vezir olduğunu da gösteriyor

Yazan:

İ. Hâmi Danişmend

Bulgarlar bizim «Nasreddin Hoca»nın hayatını filme almışlar! Bu filmin ismi «Nasreddin Hoca ve Hitar Petar» mış.

Türkler için Hoca merhumla «İncili Çavuş» ve «Bekri Mustafa» ne ise, Bulgarlar için de «Hitar Petar - Kurnaz Petro» öyle bir şeymiş.

Fakat Bulgar filminde Hoca bir budala şeklinde gösterildiği halde, Petar zarif bir nüktedan görünüyormuş!..

Eğer bu işin bir günahı, vebali varsa her halde Bulgarlardan ziyade bizim boynumuzda olsa gerek: O zavallı Hocayı öyle eşekli bir budala vaziyetine sokan onlar değil, bizimkiler, bizim müellifler, muharrirler...

Sivrihisar müftisi Hasan Efendi ve ondan naklen Bursalı Tahir Bey, Veled Çelebi, Çaylak Tevfik ve daha yeni muharrirlerin topladıkları an'anelerle muhtelif tarihlerde basılan fıkralardaki imâlara göre Nasreddin Hoca, Hicretin 605 tarihinde Akşehir yahud Sivrihisarda doğmuş, 683 tarihinde ölmüş, tahsilini Konyada yaptıktan sonra Akşehirde müderrislik etmiş, bir aralık Kastamonuda İsfendiyar oğullarına vezirlik ederken nüfuzunu çekemiyen rakiblerinin şerrinden kurtulmak için Konyaya gelip Selçukilerin hizmetine girmiş, «Nasreddin »unvanı işte bunun üzerine Selçukî sultanı tarafından kendisine tevcih edilmiş ve Evliya Çelebiye dayanan diğer bir rivayete göre de «Timur» istilâsında zarafet ve nüktedanlığile Akşehri yağma ve haracdan kurtarmış ve hattâ bazı elçiliklerde bulunmuş mühim bir şahsiyettir: Fakat bu mühim şahsiyetin bütün serveti bir eşekten ibarettir, evi tamtakırdır; «Molla Mehmed» isminde budala bir oğlu ve oğlundan daha aptal bir karısı vardır! Bu fakir hocanın ahlâkı da şöyle böyledir: Arasıra el bağına girer, hırsızlık eder ve bazan da çırçıplak gezer! Söylediği sözler çok defa saçmadır, Hoca insanı saçma ile güldürür; Onun için Fransız müsteşriki «Clément Huart», «Konia» ismindeki kitabında ondan bahsederken «Diseur de sottises» deyip geçer.

Bütün bu rivayetlerde bir sürü tenakuzlar göze çarpıyor: 683 tarihinde, yani «Osman Gazi» nin istibdâdı istiklâline müsadif sayılan 699 tarihinden 16 sene evvel ölmüş gösterilen Hocanın Yıldırım Bayezid devrindeki Timur istilâsında sağ olamıyacağı pek tabiî olduktan başka, vezirlik ve sefirlik etmiş bir adamın fakirlik ve hırsızlık gibi sıfatları da akla sığacak şeyler değil... Bir taraftan müderris ve hattâ Veled Çelebinin dediği gibi «Konya ulemasından, fukahay-i hanefiyyeden, idare ve siyasetle de uğraşmış mühim bir şahsiyet» olduğundan bahsediliyor, bir taraftan da böyle bir şahsiyete durmadan saçma söyletiliyor ve herkesin içine çırçıplak çıkmış bir hayâsız gibi gösteriliyor!

Tabiî bunlar birbirini tutmuyor.

Şu halde «Nasreddin Hoca» kim? Bizce bu sualin cevabını bulabilmek için an'anenin bize naklettiği şu birkaç nokta üzerinde durmak lâzım: 1. Şemseddin Saminin «Kamus-ül-A'lâm» ında değil gibi Hoca Osmanlılar devrinde değil, Selçuklîler devrinde ve bilhassa bu devrin sonlarında yaşamıştır; 2. «-eddin» kelimesiyle nihayet bulan bütün lâkablar gibi «Nasreddin» tabiri de Selçukî devrine mahsus unvanlardandır ve hatta an'aneye göre bu unvan ona Konya sultanı tarafından tevcih edilmiştir; 3. Muhtelif nüshalarını gördüğüm yazma «Nasreddinname» lerde bu unvan ekseriya «Nâsıruddin» şeklindedir; 4. Hoca Kastamonuda vezir olduktan sonra Konyaya gelip Selçuki hizmetine girmiştir; 5. Sefirliklerde bulunmuş ve memleketini düşman haracından kurtarmıştır; 6. Âlim ve fakîh bir devlet adamıdır.

Şimdi Selçuklerin son devrinde ve bilhassa Mongol istilâsı sıralarında bu evsafı haiz, bu rolleri oynamış ve bilhassa bu «Hoca» ve «Nâsıruddin» unvanlarını taşımış bir kimse olup olmadığını araştıralım.

Paristeki «Bibliothèque Nationale» in farisî yazmalar kısmında 1553 numarada mukayyed anonim bir Selçukname var: Anadolulu bir Türk müellifinin eseri olduğu lisanından ve bazı karinelerden anlaşılan bu acemce Selçuknamenin «Sultan Mes'ud» faslında istediğimiz evsafı ve aradığımız unvanları haiz mühim bir şahsiyete tesadüf ederiz: «Hâce Nâsıruddin Mahmud ibni Yavlak-Arslan»... Bu «Hâce Nâsıruddin» Mongol istilâsı devrinde talâkat, zarafet ve siyasetiyle halkı o zalim müstevlilerin zulmünden kurtarmaya ve Mongonllara verilecek haracı tahfif ettirmeğe muvaffak olmuş bir halk babası rolünde görülür.

Şimdi onun bu parlak rolünden evvel, bir kere şahsiyetini gözden geçirelim: Konya Selçukilerine tâbi feodal sistem içinde en mühim beyliklerden biri de Kastamonudaki «Çoban oğulları» emaretiydi; bu küçük Türk hanedanının birinci emiri «Hüsameddin Çoban»ı olğu «Alp-Yörük», onu da torunu «Muzafferüddin Yavlak-Arslan» istihlâf etmişti: «Hâce Nâsıruddin» işte bu «Yavlak-Arslan»ın oğluydu. Çoban oğullarının bu üçüncü emiri Anadolu Selçukilerinin 690 (M. 1291) tarihindeki saltanat kavgalarında maktul düştü. İşte bu hâdise üzerine «Hâce Nâsıruddin» babasının yerine Kastamonu Beyi oldu. Fakat «Hâce» nin Konyadaki parlak rolü o tarihten evveldi: Paristeki nüshaya göre «Hâce Nâsıruddin» in 682 den 690 tarihine kadar (M. 1283 - 1291) sekiz sene Konyada bulunduğu anlaşılıyor. O sırada Konya Sultanlığında bulunan «İkinci Giyâsüddin Mes'ud» İrandaki İlhanîlere, yani Mongol hükümdarlarına tâbidi; İlhanî tahtında da «Abağa oğlu Argun» vardı: Kardeşi «Geyhatu» da veliahddi. «Hâce Nâsıruddin» işte bu vaziyette Konya Sultanlığının «müstevfi» lik makamına, yani Maliye Nazırlığına tayin ediliyor. Anonim müellife göre «Hâce» iş başına gelir gelmez, ilk işi Mongol zulmünün öteye beriye tehcir ettiği Anadolu Türklerini yerlerine, yurdlarına iade etmek oluyor ve «Hâce» nin halkçılığı işte böyle başlıyor. Tabiî bu hareket, düşman istilâsına uğrayan o perişan Anadolunun yüzünü güldürüyor. Nihayet Mongol veliahdi «Geyhatu» Konyaya geliyor; «Sultan Mes'ud» payitahtını donatıp metbuunu karşılamaya çıkıyor. Mongol istilâsında nice katliâmlar geçiren halk tabiî dehşet içinde kalıyor; fakat «Hâce» derhal araya giriyor. Talâkatiyle, belâgatiyle, zarafetiyle zâlim prensi yumuşatıyor, zulmettirmiyor, bilâkis zâlimi âdilleştiriyor.

Bir aralık «Geyhatu» Sultan «Mes'ud» ile beraber o zaman mühim ve mâmur bir merkez olan Akşehre gidiyor: «Hâce» Mongol veliahdini öyle teshir etmiş ki, düşman prens onu saltanat nâibliğine bile tayin ediyor! Anonim müellif bu münasebetle «Hâce Nâsıruddin» in siyretini şöyle anlatıyor:

«Gece gündüz suleha ve fukaha ile sohpet ederdi. Hüsn-i ahlâkı o derecede idi ki eğer bütün şehir aleyhine söyleyecek olsa bile hiç müteessir olmaz, anlar, dinler ve tatlı sözlerle cevab verirdi. Anadolu Anadolu olalı böyle adam görülmemişti.»

«Geyhatu» Akşehirden Konyaya dönüp şehri haraca bağlamak için emlâk tahririni emredince, «Hâce» derhal şehrin eşrafiyle el ve dil birliği ederek emlâkin bir kısmını düşmandan mektum tutuyor ve bu suretle haracın azalmasını temin ederek halkın minnet ve şükranını kazanıyor.

Her halde «Hâce Nâsıruddin»i sonraları sarıklı bir softa şekline sokan yanlış telâkki işte bu «Hâce» unvanından galat olsa gerek: Haibuki acemcede fransızcanın «seigneur» kelimesine tekabül eden bu unvanı eskiden «Hâce-i-Cihan» ve «Mubarek-Hâce» gibi hükümdarlar bile taşırlardı. Her halde zaman geçtikçe «Hâce - Hoca» mekteb hocası manasına alındığı gibi, «Nâsıruddin» unvanının da «Nasrüddin»e inkılâb ettiği, Selçuki devrindeki Mongol istilâsı yerine Osmanlı devrindeki Tatar istilâsının esas tutulduğu ve işte bundan dolayı «İkinci Mes'ud» la «Geyhatu» yerine de «Yıldırım Bayezid» le «Akşak Timur» un ikame edilmiş olduğu anlaşılıyor.

Muahhar an'anelrin «Nasreddin Hoca»yı Kastamonuda vezirlik ettikten sonra Konyaya gelip mühim mevkiler işgal etmiş göstermesi her halde onun «Çoban oğulları» nın müstevlilerin elde ederek Konya halkını yağmadan, katl-i âmdan ve haracdan kurtarması da an'anedeki «Nasreddin Hoca» nın «Timur» u yumuşatarak Akşehir halkını ayni felâketlerden kurtarması rivayetine tamamiyle tekabül etmektedir.

Nihayet Hicretin 690 ve Milâdın 1291 senesi hulûl ediyor; bu sene içinde mühim değişiklikler oluyor: Bir taraftan «Geyhatu» İlhanlık tahtına çıkarken bir taraftan da Kastamonu Beyi «Yavlak-Arslan»ın vefatı üzerine oğlu «Hâce Nâsıruddin» babasının yerine geçiyor. Her halde Kastamonunun bu yeni emiri Mongol siyasetine kafa tutmuş olacak ki, «Geyhatu» ile arası açılıyor ve nihayet 691 (M. 1291) tarihinde İlhanın emrile Kastamonu Beyliği sonradan «İsfendiyar oğulları» denilen «Candar oğulları» hanedanının müessisi «Şemsüddin Candar» a tevcih ediliyor. Fakat «Hâce» Kastamonuyu bu Mongol mahmiisine teslim etmediğinden «Emir Candar» emaret merkezine giremiyor. Nihayet 700 tarihinden, yani «Osman Gazi» nin zuhurundan sonra (Şemsüddin Candar) ın halefi «Sücâüddin Süleyman» bir gece baskınıyla Kastamonu şehrini Hocanın elinden almaya muvaffak oluyor:

«Yazıcızade Ali Efendi» nin türkçe Selçuknamesinde «Hâce» nin işte bu yak'ada «depelendi» ginden bahsedilir. Kim bilir ,belki de muahhar an'anede «Nasreddin Hoca» nın Osmanlılarla muasır gösterilmesi «Hâce Nâsıruddin» in «Osman Gazi» ile muasır olmasından kinayedir.

«Yazıcızade» nin rivayeti doğru olduğu takdirde, acaba Kastamonuda şehid olan «Hâce» nin cenazesi neden Akşehre nakledildi? Merhumun orada bir iktaı mı vardı, yani Konyadaki hizmetlerinden dolayı o zamanın usulünce kendisine bir malikâne mi verilmişti? Yoksa Kastamonuda şehadeti doğru değil de şehri kaybedince Akşehre mi çekildi? Muahhar an'anede İsfendiyar oğullarının veziri iken rakiblerinin şerrinden Konyaya kaçmış gösterilmesi işte bu ikinci ihtimali teyid edeblir. Her halde bütün bunlar ayrı ayrı tetkik edilecek meseleler...

Şurası muhakkak ki, Anadolu Türklüğünün mâşeri hafızası, daha hayatında takdis ettiği bu mümtaz, zarif ve milliyetçi halk âşıkını asırlar geçtiği halde unutmamış, bu takdis hissi nihayet onu evliyalaştıracak dereceleri bulmuş, millî hizmetiyle şahsî zarafetine aid hâtıraları birçok fıkralarla nesilden nesle devretmiş ve gittikçe bütün halk nükteleri hep onun o sevimli ve mubarek şahsiyeti etrafında toplanmıştır.

İsmail Hami DANİŞMEND

MÜTEFERRİK

İlga olunan trenler

Hükûmetin yeni kararı mucibince tren ve vapurların tahdidine kısmen dünden itibaren başlanmıştır. Bu suretle dünden itibaren Ankaradan cuma, pazartesi, çarşamba günleri 12,45 te, Adanadan cuma, pazar, çarşamba günleri saat 13,30 da hareket eden trenler kalkmıştır.

Yarından itibaren Ankara - İstanbul trenlerile Bandırma vapurlarından bazıları da kalkacaktır.

İş Bankasının yeni müdürü

İş Bankası İstanbul şubesinin yeni müdürü Mecid, dün Ankaradan şehrimize gelmiş ve vazifesine başlamıştır.

Bir sinema operatörü geldi

Bir İngiliz şirketi namına filim çeviren bir operatör, dün sabah konvansiyonel trenile şehrimize gelmiştir. Burada ve Ankarada bazı filimler çevirecektir.

Dün ayni trenle şehrimize 50 kişilik Polonyalı bir mülteci kafilesi gelmiştir.

Toprak Mahsulleri Ofisinde

İki senedenberi Toprak Mahsulleri Ofisi İstanbul şubesi müdürlüğünü ifa etmekte bulunan Nuri Orak, yeni kurulan Ofis Hububat ve Satış müdürlüğüne tayin olunmuştur. Ofis İstanbul subesi müdürlüğüne merkezden satış şefi Vahdi Yurdmen tayin olunmuş ve vazifesine dünden itibaren başlamıştır.

Kaza kongreleri bitti

Parti kaza kongreleri sona ermiştir. Yalnız bu arada, Fatih kaza kongresindeki seçim üzerinde incelemeler yapılmaktadır. Bu kongrenin toplanarak intihabatı yenilemesi ihtimali vardır.

Parti vilâyet kongresi, önümüzdeki ayın 22 sine doğru toplanacaktır.

Topkapı müzesi

Topkapı sarayında ileride esaslı tamirat yapılacaktır. Bu sene için ayrılan 26 bin liralık tahsisatla şimdilik en lüzumlu görülen kısımlar tamir edilecektir. Tamirlerin binanın estetik güzelliğini ihlâl etmiyecek mahiyette yapılması için müzeler fen heyeti bir proje hazırlamaktadır.

HEM NALINA MIHINA

Nöbet değiştirme

İlkbaharda bir gece Ankaraya giderken ekspres, istasyonlarda gayet sert duruyordu. Bilmem nerede bu duruş o kadar şiddetli olmuştu ki yolcular kafalarını öteye beriye çarptılar, su şişeleri devrildi. Ve tren bir saat kadar teahhurla Ankaraya vardı. Ertesi gün, Meclis koridorlarında görüşürken hasbıhal kabilinden Ali Çetinkayaya bundan bahsettim. Hemen yerinden fırladı; alâkadar daireye telefon ederek sert duruşla teahhurun sebeblerini sordu; bir daha tekerrür etmemesi için sıkı emirler verdi.

Sıhhî sebeblerle Münakalât Vekâletinden çekilen Ali Çetinkaya; işte; kendi dairesinin böyle en küçük ve chemmiyetsiz işlerile dahi gayet yakından ve en titiz bir alâka ile meşgul bir Vekildi. Ali Çetinkaya 1934 şubatındanberi Nafıa ve Münakalât Vekâletlerinde çalıştı; hem de pek iyi çalıştı. Bir taraftan Büyük Milli Şef İsmet İnönünün kurduğu demiryolu siyasetinin tahakkukuna büyük bir heyecanla vakfı nefs etmiş, diğer taraftan da hadlerini bilmiyen imtiyazlı şirketlere karşı da çetin bir mücadele açmıştı. Bütün bu kumpanyaları birer birer mat etti. Onların Türk milletini istismar etmelerine asla müsamaha ve müsaade etmedi. Bu imtiyazlı şirketleri millileştirmek, devletleştirmek Cumhuriyet rejiminin, Cumhuriyet Halk Partisinin ve Milli Şeflerin prensipi idi. Bu prensipi en iyi şekilde ve tamamile milletin nef'ine olarak tatbik etti. İstanbul halkı, Tramvay ve Tünel kumpanyasının haksız olarak aldığı paraları Ali Çetinkayanın nasıl tahsil ettiğini unutmamıştır. İstanbul şehri, Eminönü meydanının açılmasını ona medyundur.

İstiklâl mücadelesinde, ilk kurşunu atan Ali Çetinkaya, bulunduğu Vekâletlerde de hep aynı ruhla, aynı heyecanla çalışmıştır. O dürüstlüğü, disiplini şiddet derecesine götüren feragatli ve fedakâr bir Cumhuriyet Vekili olmuş, Nafıa ve Münakalât Vekâletlerinde, bu sütunun dar çerçevesine sığmıyacak kadar kıymetli işler görmüştür. Sıhhî sebeblerle Vekâletten çekilmesi münasebetile, başardığı işlerden dolayı Partinin bu çetin adamına teşekkür etmek bir kadirşinaslık borcudur.

Cumhuriyet Halk Partisinin çerçevesi içinde Ali Çetinkayayı Cevdet Kerim İncedayının istihlâf etmesi bir nöbet değiştirmeden başka bir şey değildir. Yorulan ve sıhhati bozulan Vekil dinlenmek üzere çekilmiş, yerine genc ve zinde bir arkadaşı geçmiştir. Yeni Vekil de selefi gibi Milli Şefin yüksek irşadları ve Partinin kiyaset ve iş prensipleri dairesinde çalışacaktır. Yeni Münakalât Vekili memleketin pek iyi tanıdığı bir şahsiyettir. O da mektebden çıktığı gündenberi hayatını bu millete hasretmiş bir kurmay subayıdır. Cephelerde çarpışırken vücudüne saplanan şarapnel misketleri, ruhundaki vatana hizmet kaygusu gibi hâlâ ciğerlerinde durmaktadır.

Partinin bu genc Vekiline de Ali Çetinkaya gibi muvaffakiyetli hizmetler dileriz.

Takas primlerinde tadilât

Dünya vaziyeti dolayısile beynelmilel ticarette mühim tahavvüller olduğundan takas primlerinde ehemmiyetli değişiklikler yapılmıştır. Bu değişiklikler dünden itibaren tatbika başlanmıştır.

Yeni takas primleri şöyledir:

Takas nevileri	İthalât	İhracat Hazır	İhracat Alivre
Entersanjabl	48	40	39
İngiliz	51	40	39
Belçika	51	40	39
Holanda	51	40	39
İsveç	51	47	46
Fransa	51	40	39
İsviçre	51	40	39

Bir fırıncı un saklıyormuş

Beşiktaşta Hasan Çakırın fırını evvelki akşam elinde un kalmadığından ekmek çıkaramamış ve bu yüzden halk büyük müşkülâta düşmüştür. Dün Belediye riyasetinin gördüğü lüzum üzerine Beşiktaş Kaymakamı bizzat bu fırına giderek araştırma yapmış ve saklanmış 7 çuval unla teknede hamur bulmuştur. Bunun üzerine fırın sahibi Hasan Çakır adliyeye verilmiştir.

Doğum

Bursa muhabirimiz Musa Ataşın bir kızı dünyaya gelmiştir. Adı «Sönmez» konan yavruya sönmez bir saadet ve tükenmez bir ömür diler, ebeveynini tebrik ederiz.

Arkadaşımız; refikasının vaz'ı hamlinde büyük bir alâka, liyakat ve nezaket gösterdiğinden Bursa Doğumevi mütehassıs ebesi Bayan Kadriyeye teşekkür etmektedir.

Işık söndürme işinde bazı yanlışlıklar oldu

(Baştarafı 1 inci sahifede)

Lâmbalar çoğaltılıyor

Bunlardan başka bazı meydan ve sokaklara konan maskeli 137 lâmbanın da kifayet etmediği görülerek bu miktarın 200 lâmbaya çıkarılmasına karar verilmiştir. Bu arada tramvay arabalarının ışıkları da mümkün mertebe ıslah olunacaktır. Filhakika şimdiki şeraittte biletçilerin bir çoğu para almak ve para bozmak işinde çok müşkülâta maruz kalmaktadırlar.

Limanda

Liman idaresi günlerin kısalığından ve maskeleme işine başlanılmış olmasından dolayı tehmil tahliyede müşkülât zuhur ettiğini ileri sürmüştür. Bu işe mahsus olmak üzere ışıkların muayyen zamandan daha bir müddet sonra yapılması alâkadarlara bildirilmiştir.

Mekteblerin tatil saati

Bazı mekteb idareleri ve bilhassa kız mekteb talebelerinin bulunduğu mektebler evleri uzakta olan talebelerin mektebden daha erken çıkmalarına müsaade istemişlerdir. Öğleden sonra yapılmakta olan mütalea zamanının bir müddet daha kısaltılması suretile mekteblerin daha evvel tatil edilmesi Maarif Müdürlüğü ile Vilâyet arasında görüşülmektedir.

Evlerde

Evlerde ışıkların dışarıya sızdırılmaması için vilâyete kat'i emir gelmiştir Bu emre nazaran ikinci bir emir beklemeksizin ayın birinci günü bütün meskenler de diğer binalar gibi maskelenmiş olacaklardır.

Seferberlik müdürlüğünün tamimi

Seferberlik müdürlüğü ışık söndürme ve maskeleme işinde gördüğü noksanları peyderpey ıslah ettirmektedir. Halkın sokaklarda polisleri görebilmeleri için bunların başlarına fosforlu bandlar konacaktır.

Seferberlik müdiriyetinin görülen noksanlar hakkında alâkadar makamlara gönderdiği tamim şudur:

1 — Nizamname mucibince hariçte yanması lâzım gelen lâmbaların 60 volttan fazla olmaması lâzımdır.

2 — Bazı dükkânlarda maskelenmenin kırmızı bez veya kâğıdlarla yapıldığı görülmüştür ki bu renk ziyayı maskelememekte bilâkis hedef teşkil etmektedir Bu gibi maskelenecek yerlerin muhakkak surette siyah kumaş veya kâğıddan dışarıya hiç ziya sızmıyacak şekilde yapılması lâzımdır.

3 — Bazı dükkânlarda ampullerin üzerine gelişi güzel muhtelif renklerde kâğıdlar takıldığı görülmüştür. Bu şekil nizamnameye mugayir olup eğer hariçte lâmba yanması mecburiyeti varsa altmış valtlık üzeri maskeli lâmbaların yanması lâzımdır.

4 — Hususî ve resmî binalarda (evler, apartımanlar, mağazalar, mektebler ve buna mümasil yerlerde) maskelenme 1/12/940 tarihine kadar ikmal edilerek bu tarihten sonra maskelenmiş bulunacaktır.

5 — Deniz ve limanda görülen maskeleme eksik ve noksanlar (renkli ışıklar kullanılmak gibi) tashih edilmelidir.

6 — Halkın kullandığı el fenerlerinin de mavi ampullü olması lâzımdır.

Emir hilâfına bazı bar ve sinemaların kapılarında lâmba yandığı görülmüştür.

7 — Bilûmum dükkân ve mağaza gibi vitrini bulunan yerlerin maskelenmesi mavi lâmbalarla değil evlerin pencerelerinde olacağı gibi siyah kumaş veya kâğıddan yapılması ve bunun için de şimdiden hazırlığa başlanılması.

8 — 1/12/940 tarihinden itibaren gerek umumî gerekse hususi binalarda tenvirat tamamen karartılmış ve söndürülmüş olacaktır. Bu emri tatbik etmiyenler hakkında kanunî muamele yapılacaktır.

Ceb fenerlerinin fiatları tespit olundu

Fiat Murakabe Komisyonu dün bir toplantı yaparak bu günlerin en mühim ticaret mahsulü olan ceb fenerleri ve teferruatının fiat ve kazanma hadlerini tayin ve tespit etmiştir.

Verilen karara göre, Fiat Murakabe Komisyonu ampulsüz ve pilsiz elektirk ceb fenerlerinin satışında azamî yüzde 15 ve perakendecilere de ayrıca yüzde 15 kâr haddi kabul edilmiştir. Bu nevi ceb fenerleri kaç elden geçerse geçsin müstehlike azamî olarak toptancının maliyetine nazaran yüzde 30 kârla intikal edecektir.

Ceb fenerlerine mahsus ampullerin Avrupa malı olanlar perakende azamî 10 kuruş, başka başka memleketlerden gelenler 5 kuruşa satılacaktır.

Ceb fenerlerinde kullanılan pillerden yassılar toptan azamî düzinesi 230, perakende azamî beher tanesi 25 kuruşa, istandard piller de düzinesi 167, perakende tanesi azamî 17 kuruşa, Baby tipi pillerin küçük pilleri düzinesi toptan 120, perakende beher çifti 27.5 kuruşa, ince yuvarlak piller perakende azamî 10 kuruşa satılacaktır.

İzmirde ışık söndürme ve maskeleme tedbirleri tamamlandı

İzmir 22 (Telefonla) — İzmirde pasif müdafaa tedbirleri tamamlanmak üzeredir. Evler ve hususî müesseseler de şimdiden karar ahkâmına uymuşlardır. İzmir ve Karşıyakada 6000 lâmbadan ancak 110 lâmba yanmaktadır. Tramvay, otobüs ve vapurlar maskelenmiştir. Karşıyakaya işliyen Bayraklı vapuru dün gece mendireğe çarpmak üzere iken projektörünü yakarak tehlikeyi atlatmıştır. Maamafih vapurların fasıla ile projektör yakabilecekleri emri buraya da gelmiştir.

Pasif müdafaa malzemesi üzerinde ihtikâr yapan bazı müesseseler hakkında tahkikata başlanmıştır. Bu meyanda bu gün boyalı bez üzerinde ihtikâr yaptıkları iddia edilen Necmi Akçınar ve Mustafa Adliyeye verildiler.

Hayattan hikâyeler

Hacı Varvara

Yazan: Mahmud Yesari

Bundan kırk sene evvelki moda siyah kostüm tayyör; siyah gömlek. Caketin kolları bolero biçimi kabarık, etek de topuklarda. Siyah alpak gömleğe bir de siyah kravat bağlanmış. Başta, gene zamanın modası, şimdiki şapka modalarını da pek yadırgatmıyan, ziyah, takye gibi şapka. Ayaklarda, kısa topuklu, düğmeli siyah botlar.

Kim bu? diyeceksiniz. Enseden topuz yapılmış kirli kır saçlar, süpürge kaşlar, bugünkü yapıştırma bıyık sinema artistlerini hasedlerinden çatlatacak ter bıyıklar. Takdim edeyim: «İş ad

RADYO

Bu günkü program

8,00 Program, 8,03 Müzik (Pl.), 8,15 Haberler, 8,30 Müzik (Pl.), 8,50 Yemek listesi.

13,30 Program, 13,33 Müzik (Pl.), 13,50 Haberler, 14,05 Köy türküleri (Pl.), 14,20 Riyaseticumhur bandosu, 15,10 Müzik (Pl.).

18,00 Program, 18,03 Radyo caz orkestrası, 18,40 Türküler, 19,00 Konuşma, 19,15 Saz eserleri, 19,30 Haberler, 19,45 Fasıl heyeti, 20,15 Radyo gazetesi, 20,45 Şarkılar, 21,15 Konuşma, 21,30 Salon orkestrası, 22,30 Haberler, borsa, 22.50 Konuşma, kısa dalga, 22,50 Dans müziği (Pl.), uzun dalga, 23,25 Yarınki program ve kapanış.

ASKERLİK İŞLERİ

Şubeye davet

Eminönü Askerlik şubesinden:

Piyade teğmen Ahmed oğlu Niyazi 315 (20297), piyade albay Hüseyin Hüsnü oğlu İhsan Tahsin Aktan 297 (316 - 309), piyade teğmen Ali oğlu Hüsnü Yamaç 327 (47283), piyade teğmen Ahmed oğlu Niyazi Yünel 315 (20297), piyade teğmen Mürsel oğlu Abdullah Yakub 333 (49441), piyade teğmen Ahmed oğlu Mehmed Said 314 Bağdad (335 - 38), jandarma teğmen Cemil Aygenel 311 (2334), topçu teğmen Asım oğlu Fazıl (48414), nakliye teğmen Avni oğlu Hilmi 329 (50906), süvari teğmen Tahir oğlu Bedreddin 325 (50765), nakliye teğmen Mahmud oğlu C. Cahid 328 (44966), 8. S. Mİ. Me. Mazhar oğlu Refik Tunay 312 İstanbul (19415), 8. S. Mİ. Me. Mustafa oğlu İsmail Hakkı Akalın 301 Edirne (316 - 10), Tbb. Yzb. Ali oğlu Mustafa Derman 314 Humus (36446) acele şubeye müracaatleri.

***

Fatih Askerlik şubesinden:

1— Şimdiye kadar hiç askerlik etmemiş ve sıhhî ahvalinden gayri bir sebeble geri bırakılmış (316 - 335) (dahil) doğumlu (istihkâm), (muhabere), (süvari), (topçu) sınıflarına mensub erat askere sevkedileceklerdir.

2 — Şubede toplanma günü 25/11/940 pazartesi sabah saat 9 dur.

3 — Mükelleflerin tayin olunan günde şubede hazır bulunmaları ilân olunur.

***

Beyoğlu Yabancı Askerlik şubesinden:

Beyoğlu ve Beşiktaş kazaları dahilinde bulunan yabancılardan 1 ikincikânun 941 tarihinde açılacak üçüncü devre gönüllü yardımcı hemşireler kursuna girmeye talib hemşirelerin bir ikamet kâğıdı, iki fotoğraf ve mekteb şehadetnamelerile şubemize müracaatleri ilân olunur.

***

Yerli Eminönü Askerlik şubesinden:

1 — Aşağıda künyesi yazılı ere 939 senesi Eminönü Askerlik meclisince çürük raporu tanzim edilmişse de bu rapor kabul edilmediğinden heyeti sıhhiyece muayenesine lüzum görülmüş - tür.

Dudak açıklığı bulunan bu erin hemen şubeye gelmesi ve bilenlerin şubeye malûmat vermesi, gelmediği takdirde asker kaçağı muamelesi göreceği ilân olunur.

2 — Balabanağa mahallesinden Ah - med Şükrü oğlu 335 Kastamonu doğumlu Edib Erkan.

Dr. Hafız Cemal
LOKMAN HEKİM
DAHİLİYE MÜTEHASSISI
Divanyolu 104
Muayene saatleri: 2,5 - 6. Tel: 22398

MÜHİM İLÂN

Babam, İstanbulda Ankara caddesinde 139/141 No.lı Tefeyyüz Kitabevi sahibi olup 30/10/940 tarihinde vefat etmiş olan Bay Parseh Keşişyan hali hayatında tanzim etmiş olduğu resmî bir vasiyetname ile büyük oğlu Mığırdıç Keşişyanı bütün mirasından mahrum ve evlâdlıktan tardeylemiş ve esasen bahismevzuu vasiyetnamenin tenfizi zımnında ölünün terekesine Beyoğlu 4 üncü Sulh Hukuk hâkimliği tarafından el konmuş olduğundan sayın müşterilerimizin, kiracılarımızın vesair alâkadaranın Mığırdıç Keşişyanı varis olarak tanımamaları ve hiç bir tediyatta bulunmamaları ilân olunur.

Küçük oğlu: Âram Keşişyan

YENİ ÇEŞİT PUDRA

Dinamik bir güzelliğe malikiyetinizin

6 Sebebi

1 — 10 cazib renk, hepsi de son Paris modası, bunları kutunun ortasındaki delikten görebilirsiniz.

2 — Evvelce mümkün olduğu zannedilmiyen daha ince ve daha hafif.. Bu pudra «Havalandırılmış» tır.

3 — Yeni nefis bir koku, adeta Fransanın Midi havalisindeki çiçeklerin kokusunu hissetmiş olacaksınız.

4 — Bütün gün sabit kalır. Zira terkibinde «Krema köpüğü» vardır.

5 — Güzel «Finimat» çünkü ne rüzgâr ve yağmurdan, ne de fazla terlemeden kat'iyyen müteessir olmaz.

6 — Gayet kıymetli yeni ve zarif «Büyük Model» kutular.

Sahib ve Başmuharriri: YUNUS NADİ
Umumî neşriyatı idare eden Yazı işleri müdürü: HİKMET MÜNİF ÜLGEN

Cumhuriyet Matbaası

Âbideler şehri İstanbulda

PEK BÜYÜK BİR ŞÖHRET ÂBİDESİ VARDIR:

ALİ MUHİDDİN HACI BEKİR

Merkezi: Bahçekapı, Şubeleri: Beyoğlu, Karaköy, Kadıköy

İLÂN

TÜRK TİCARET BANKASI A. Ş.

İstanbul Şubesinden:

25 ikinciteşrin 1940 tarihinden itibaren şubemiz gişeleri aşağıda ilân edildiği saatlerde açık bulunacaktır:

Adî günler : Saat 9 — 14
Cumartesi günleri : » 9 — 11,30

Afyonkarahisar Belediyesinden:

Şehri «60» lira ücretle Afyon Belediyesinin Zabıta Komiserliği münhaldir. Talib olanların aşağıdaki vesikalarile birlikte 940 ikinciteşrin nihayetine kadar Afyon Belediye Riyasetine müracaatleri.

1 — Türk olmak,
2 — İyi ahlâk sahibi olmak.
3 — Bulaşıcı hastalıklara müptelâ olmamak.
4 — Veya vazifesini muntazam ifaya mani olabilecek bedenî ve akli arıza ve hastalıklarla malûl bulunmamak. (10963)

İstanbul Belediyesi ilânları

Silivri Sıfat istasyonu binasının ikmali inşaatı temdiden açık eksiltmeye konulmuştur. Keşif bedeli 999 lira 56 kuruş ve ilk teminatı 75 liradır. Keşif ve şartname Zabıt ve Muamelât Müdürlüğü kaleminde görülebilir. İhale 3/12/940 salı günü saat 14 te Daimî Encümende yapılacaktır. Taliblerin ilk teminat makbuz veya mektubları, ihale tarihinden 8 gün evvel Vilâyet Nafıa Müdürlüğüne müracaatle alacakları fennî ehliyet ve 940 yılına aid Ticaret Odası vesikalarile ihale günü muayyen saatte Daimî Encümende bulunmaları. (11127)

Türk Hava Kurumu İstanbul Vilâyet Şubesinden:

Kurumumuz için «60,000» tane yılbaşı tebrik kartile «60,000» tane zarf ve «3500» tane cetvel yaptırılacaktır.

25 teşrinisani 940 pazartesi günü saat 15 te eksiltmesi yapılacağından taliblerin 99 lira muvakkat teminat parasile Cağaloğlundaki şubemize müracaatleri. (11114)

Fiat Murakabe Komisyonundan:

34 numaralı ilân — Yünlü, pamuklu, keten ipliği ve her nevi mensucatta umumî olarak perakende kâr haddi toptan fiatlara nazaran azamî % 25 tir.

Komisyonumuzca lüks olarak kabul ve tasdik edilen ticarethanelerde kâr haddi azamî % 50 olmak üzere kabul edilmiştir. (11115)

Satılık Köknar Tomruğu

Devlet Orman İşletmesi Bolu Revir Âmirliğinden:

1 — Bolu Karacasu deposunda istifte mevcud 810 aded muadili 543/238 M.3 köknar tomruğu açık arttırma ile satılacaktır.

2 — Tomrukların ayrıca baş keşme payları mevcud ve kabukları soyulmuş olup hacim kabuksuz orta kutur üzerinden hesablanmıştır.

3 — Tomruklara aid satış şartnamesi Ankara Orman Umum Müdürlüğünde, İstanbul, Ankara, Bolu Çevirge Müdürlüklerinde ve Boluda Devlet Orman İşletmesi Revir Âmirliğinde görülebilir.

4 — Tomrukların beher metre mikâbının muhammen bedeli 11 lira 56 kuruştur.

5 — İsteklilerin % 7,5 muvakkat teminatla 3/12/940 salı günü saat 15 te Boludaki Devlet İşletmesi Revir Âmirliği binasına müracaatleri. (11107)

ÜROLOG OPERATÖR Prof.
Bahaeddin Lûtfi Varnalı
Böbrek, Mesane, İdrar ve Tenasül yolları hastalıkları mütehassısı
Beyoğlu İş Bankası karşısı Emirnevruz sokak 10 Pananiya Aprt. No. 2. Telefon: 42203.

12 Krat Tektaş Pırlanta

12 krat nadide bir tektaş pırlanta Sandal Bedesteninde teşhir edilmektedir. 28 ikinciteşrin perşembe günü saat 14 te satılacaktır.

YILDIZ
BUGÜN ÇIKTI

Biricik Sinema Mecmuası

49 uncu sayısı renkli nefis bir kapak içinde orijinal yazı ve resimlerle bugün çıktı.

YILDIZ'ın bu sayısında:

Yeni Joan Grawford - Sinemanın kazandığı hakikî dansöz: İrina Baronova - Dorothy Lamour'un son filmi: Singapur yolu - Güzel bir çift için beş şart - Son moda erkek ayakkabları - Yeni bir dansın resimleri - Düşes Petrovna - Barbaros devrinde Venedik - Hikâye: İzdivacda saadet - Film hikâyesi: Kalb sızıları - Roman: Elem şarkısı - Resimli artist biografileri; Dert ortağı; Tablo vesaire..

Her yerde 15 kuruş

TÜRKİYE YAYINEVİ
Ankara caddesi No. 36

Bayramiç Asliye Hukuk Mahkemesinden:

Ayancığın Kuşçular köyünden olup halen İstanbul Küçükpazar No. 41 evde oturan İzzet oğlu Kâzım Yıldırıma:

Davacı: Eşiniz Bayramiçin Ulucami mahallesinde oturan Mehmed kızı Halime Yıldırım tarafından aleyhinize ikame olunan boşanma davasında adresinize gönderilen davetiye bulunamadığınızdan bilâ tebliğ iade kılınmış ve yeni adresiniz de belli olmadığından ilânen tebligat yapılmasına karar verilmiştir.

Mahkemenin bırakıldığı 5/12/1940 perşembe günü saat 10 da Bayramiç Asliye Hukuk mahkemesinde dava olunan sıfatile hazır bulunmanız aksi halde gıyabınızda mahkemeye devam olunacağı davetiye makamına kaim olmak üzere ilânen tebliğ olunur. (614)

Göz Hekimi NURİ FEHMİ AYBERK
Haydarpaşa Nümune hastanesi göz mütehassısı
İstanbul Belediyesi karşısında
Saat 3 ten sonra. Tel: 23212

DİŞ HEKİMİ
Ratib Türkoğlu
Sirkeci Viyana oteli sırasında 26 No. da ikinci kat.
Öğleden sonra saat 14 ten 20 ye kadar

ARLON Saatlerinin Gayet Zengin

PIRLANTALI ve ELMASLI çeşidleri gelmiştir.
SON YENİ MODELLER ÇOK ZARİFTİR.
Fiatları fevkalâde uygundur. Bir defa görmeniz menfaatiniz icabıdır.

Z. SAATMAN

İstanbul, Sultanhamam, Camcıbaşı han, ARLON deposu.
SATIŞ YERLERİ: İstanbul, Bahçekapı, Üçkardeşler Saat Ticarethanesi, Basri Tümer, Yeni Valde han, Ankarada: Anafartalar, caddesi No. 25 A. Güngenci. İzmirde: Balcılar caddesi 225 U. Fevzi KAŞLI.

Açık Eksiltme Usulile İnşaat İlânı

Sıhhat ve İçtimaî Muavenet Vekâletinden:

1 — Ankarada Hamam önünde yapılmakta olan Tıb Fakültesi müştemilâtından «959094.95» dokuz yüz elli dokuz bin doksan dört lira doksan beş kuruş keşif bedelli doğum ve nisaiye kliniği inşaatının ikmali açık eksiltmeye konulmuştur.

2 — Eksiltme 5 birincikânun 1940 perşembe günü saat 15 te Ankarada Sıhhat ve İçtimaî Muavenet Vekâletinde teşkil olunacak hususi Komisyonca yapılacaktır.

3 — İsteyenler Eksiltme şartnamesi, genel ve fennî şartnameler, mukavele projesi, fiat tahlili, keşif ve hususî şartlar cetveli ve 19 parça avan projo plânlarını 47 lira 95 kuruş bedel mukabilinde Sıhhat Vekâleti İçtimaî Muavenet dairesinden alabilecekleri gibi inşaata muktazi ve bir kısmı hazırlanmış olan tatbikat projelerini de tetkik edebilirler.

4 — Muvakkat teminat miktarı «42113,80» kırk iki bin yüz on üç lira seksen kuruştur.

5 — Talibler aşağıdaki vesikaları teminat makbuzlarile beraber Komisyona tevdi etmeğe mecburdurlar.

A — Cari seneye aid Ticaret Odası vesikası «talibler şirket olursa 2490 sayılı kanunun üçüncü maddesinin A ve B fıkralarında yazılı vesikaları.»

B — 250,000 liradan aşağı olmamak üzere yaptığı bina işlerini iyi başardığına dair iş sahiblerinden alınmış vesikalar.

6 — Teminat olarak nakid ve nakid mahiyetindeki evrak Komisyonca kabul edilemiyeceği için bu kabil teminat vermek isteyenlerin daha evvel Vekâlete müracaatle bunlarla alâkalı Malsandıklarına yatırmaları ve Komisyona makbuzlarını tevdi etmeleri lâzımdır. (10880)

Orman Umum Müdürlüğünden:

6 Muhasebeci ve 5 Muhasib Muavini Alınacak

Orman Umum Müdürlüğüne bağlı Devlet Orman İşletmelerinde «kaza veya vilâyet merkezlerinde» çalıştırılmak üzere imtihanla 6 muhasebeci ve 5 muhasib muavini alınacaktır.

1 — Taliblerin memurin kanununun 4 üncü maddesi evsafını haiz olmaları.
2 — Askerliğini bitirmiş bulunmaları.
3 — Muhasebeciler için lise veya yüksek mekteb mezunu, muavinlerin de orta mekteb veya lise mezunu olmaları.
4 — Müsabaka imtihanına muhasebe bilenler iştirak edecektir.
5 — Müsavi derecede not alanlar arasında Yüksek İktısad ve Ticaret mektebi ve Ticaret lisesi mezunları tercih edilecektir.
6 — Muvaffak olanlar işletmelerde bir müddet staj gördükten sonra muhasebeci olarak gönderileceklerdir.
7 — İmtihanda muvaffak olanlara «3656» sayılı barem kanunu hükümleri dairesinde muhasiblere 170 ve muhasib muavinlerine de 100 liraya kadar ücret verilecektir.
8 — İmtihan 2/12/940 pazartesi günü saat 14,30 da Ankarada Orman Umum Müdürlüğünde ve İstanbulda Çevirge Müdürlüğünde yapılacağından taliblerin aşağıdaki vesaikle Orman Umum Müdürlüğüne müracaat etmeleri lâzımdır.

A — Nüfus cüzdanı ve askerlik terhis vesikası veya suretleri.
B — Hüsnühal ilmühaberi.
C — Mekteb diploması veya sureti.
D — Varsa şimdiye kadar çalıştığı yerlerden aldığı hüsnü hizmet vesikası. «7844» (10976)

İstanbul Defterdarlığı Merkez Tahsil Şefliğinden:

Galata Kalafat yeri 10 numaralı yerde 400 aded çini taş 22/11/940 cuma günü saat onda mahalli mezkûrda satılacağından talib olanların mahallinde bulunmaları. (11034)

İstanbul İnhisarlar Başmüdürlüğünden:

Hükmü teşrinisani 940 sonunda bitecek olan müskirat ruhsat tezkerelerini yenilemek isteyenlerin 25/11/940 tarihinden 5/12/940 günü akşamına kadar kunturatlarile birlikte Başmüdürlüğe müracaat etmeleri ilân olunur. (11068)

Tam vaktinde tiyatroya gelmiyen içeri giremez!
Vapur saatine yetişemiyen vapuru kaçırır!
Vaktinde okumıyan cahil kalır!
Gençlikte para biriktirmiyen ihtiyarlıkta aç kalır!
EYVAH, BİLET ALMAĞI UNUTTUM
7
FAKAT, bir MİLLÎ PİYANGO tertibinin birinci çekilişini kaçıran kimse o tertibin diğer iki...
KAZANAN NUMARALAR:
çekilişinden mahrum kalmaz İkinci çekilişte alacağı bir biletle de tertibe devam edebilir!..

Merhametten Maraz

Yazan: *Stefan Zweig* — 15 — Türkçeye çeviren: *Hamdi Varoğlu*

Fakat, böyle uzun zaman durup manzarayı seyredemezdim. Çünkü, taraçaya gelmiştim ve hastayı selâmlamağa hazırlanmak lâzımdı. Önce,, onu göremedim. Oturduğu hasır koltuğun geniş arkalığı bana dönük olduğu için, genc kızın vücudüne tamamen siper oluyor, onu,, alacalı bir böcek kabuğuna girmiş gibi gösteriyordu. Ancak, koltuğun yanı başında, üstü kitab dolu masayı ve kapağı açık gramofonu görünce, Edit'in bakikaten orada olduğunu anladım.

Lâkin, arkasından gelip birdenbire görünürsem korkması ihtimali vardı. Onun için, karşıdan doğru yanına gelmek üzere, taraçanın kenarından yürüdüm. İhtiyatla ilerlediğim sırada, genc kızın uykuda olduğunu gördüm. Nahif vücudünü itina ile sarıp sarmalamışlar, dizlerine yumuşak bir örtü örtmüşlerdi. Kızıla çalan sarışın saçlarile çevrili beyzî, genc yüzü, hafifce yana eğik, beyaz bir yastığa dayalı idi. Guruba yaklaşan güneş, bu çehreye, bir altın iltimaı veriyordu.

Gayriihtiyarî durdum ve bu vaziyetten istifade ederek, uyuyan kızı, bir tablo gibi seyretmek istedim. Hakikaten, o güne kadar, Edit'in çehre hatlarını iyiden iyiye görmek fırsatını bulamamıştım. Zira, çabuk müteessir olan her insan gibi, tarassud edilmekten hoşlanmıyordu. Lâkırdı arasında, yüzüne tesadüfen bile bakılsa kaşlarının, sabırsızlık alâmeti olan o küçük çizgisi derhal meydana çıkar, bakışları sertleşir, du - daklarına sinirlilik gelir, yüzü bir an bile hareketsiz durmazdı. Ancak şimdi, o, şurada, gözleri kapalı dururken, yüzünü istediğim gibi seyredebiliyorum ve bunu yaparken bile, hırsızlık ediyormuşum gibi geliyor. Bu çehre biraz köşeli ve henüz natamam; üzerinde, çocukluk çizgileri, kadınlık çizgilerile, pek cazib bir şekilde birbirine karışıyor. Susamış gibi yarı aralık dudakları hafif hafif nefes alırken, bu cüz'î gayret bile, ufacık göğsünü şişirip yükseltiyor, çehreyi yorgun gösteriyor.

Yavaş yavaş yaklaştım. Gözlerinin altındaki gölgeler, şakaklarındaki mavi damarlar, burun kanadlarının şeffaf kızıllığı, şimdi bir mermer beyazığı arzeden cildin, harici tesirler karşısında nasıl ince bir zar teşkil ettiğini gösteriyordu. «Sinirler, cildin sathına bu kadar yakın olunca insan kim bilir ne kadar hassas olur, diye düşündüm! Böyle bir hava perisi vücudile, toprağa bu kadar zalimane bir şekilde bağlanıp kalınca, insan kim bilir ne kadar ıstırab çeker! Zavallı mahpus çocuk!»

Genc kızın felâketini düşünür düşünmez bütün vücudümü kaplayan o iç coşkunluğunu, hem yıpratan hem heyecan veren o acı merhamet dalgasını bir kere daha hissettim. Kolunu okşamak, ona doğru eğilmek, uyanıp beni tanıyınca dudaklarında açılacak tebessümü görmek için delice bir arzuya kapıldım. Onu düşündüğüm, yahud yüzüne baktığım zaman, daima merhametle karışık olarak duyduğum muhabbet, gene yüreğimi doldurdu. Fakat, onu kendi kendinden, haşin hakikatten uzaklaştıran bu uykuyu bozmak istemedim. Hastaları, bu vaziyette bulundukları sırada, bütün korkuları geçmişken, bir çiçeğe kelebek konar gibi, dudaklarında bazan bir tebessüm, kendilerinin olmayan ve uyandıkları zaman uçup giden bir tebessüm dolaşacak kadar, hastalıklarını tamamen unuttukları sırada gözetlemek ne güzel şey.

«Hastaların, sakatların, kaderin darbesini yemiş bütün insanların, hiç olmazsa uykularında, vücudlerinin şeklini unutmaları, rüyada kendilerini normal yapılı görmeleri, ıztırab çeken mahlûkun, kendisini kahreden uğursuzluktan, o sırada kurtulabilmesi ne mutlu» diye düşündüm!

Fakat beni en fazla müteessir eden şey, örtünün üstünde, birleşmiş duran elleri oldu. Damarlı, uzun ve ince, ufak ve sivri parmaklı, bir parça morarmış tırnaklı eller, ince, uzun, belki ancak ufacık hayvanları, güvercinleri, yahud ufak köpekleri okşayacak kadar kuvvetli, fakat en ufak eşyayı tutabilmekten âciz eller. «Bu kadar müdafaasız bir insan, ıztıraba karşı kendisini nasıl korur?» diye düşündüm ve müteessir oldum. Ve, dizginleri bir çekişte, en haşarı hayvanı durdurabilen kendi sağlam, sert, adaleli ellerimden adeta utandım. Gözlerim, gayriihtiyarî, zavallı kızın sivri diz kapaklarını, köseleden, yahud çelikten aletler içinde mahpus ve dermansız bacaklarını gizliyen örtüye gitti. Gevşek mafsalların yerini tutan o zalim ve mel'un takma bacak tertibatını düşününce ürperdim ve bu ürperti, bütün vücudümü, tepeden tırnağa kadar öyle dolaştı ki, zannederim mahmuzlarım birbirine çarptı. Bu belli belirsiz, ufacık gürültü bile, genc kızın hafif uykusunu bozmuş gibiydi. Henüz gözlerini açmamıştı, fakat elleri uyanmağa başlamıştı. Bu eller, birbirinden ayrıldı, kımıldandı ve sanki parmaklar, uyanıp esner gibi, gerildi. Sonra, kirpikler, tereddüdle açıldı ve gözler, hayretle, etrafa bakındı.

Birdenbire beni tanıdılar ve sabitleştiler. Görme duygusile şuur arasında henüz temas teessüs etmemişti. Genc kız, bir ürperti geçirdi. Şimdi artık tamamen uyanmış ve beni tanımıştı. Kalbden doğru bir hamlede yükselen kanı, kıpkırmızı, yanaklarına hücum etti.

Sanki vücudünü çıplak görmüşüm gibi, asabî bir hareketle örtüyü dizlerine çekti, kaşlarını çatarak:

— Ne sersemlik! Ne sersemlik! dedi. İçim geçmiş galiba.

Burun kanadları titremeğe başlamıştı. Bu alâmeti artık öğrenmiştim. Sonra, meydan okurcasına yüzüme baktı.

— Beni niçin derhal uyandırmadınız? dedi. İnsan uyurken gözetlenmez. Yakışık almaz, bu. Uyurken, adam biçimsiz olur.

Onu öfkelendirdiğim için üzgün, gönlünü almağa çalışarak, tatsız bir lâtife ile sıyrılmağa çalıştım:

— Uyanıkken biçimsiz olmaktansa, uykuda biçimsiz olmak evlâdır, dedim.

Fakat o, koltuğun yanlarına iki elile abanarak yerinde doğrulmuştu. Kaşlarının çizgisi daha derinleşti ve dudaklarındaki manidar titreme başladı. Bakışları daha sertleşmişti.

— Dün niçin gelmediniz?

Bu sual o kadar anî olmuştu ki, derhal cevab veremedim. Genc kız, bir engizisyoncu tavrile devam etti:

— Bizi beklettiğinize göre hususi bir sebeb olsa gerek. Aksi takdirde, hiç olmazsa telefon ederdiniz.

Ne budalaymışım! Asıl bu sualin sorulacağını düşünüp ona göre hazırlanmalıydım. Cevab yerine, bir mazeret kekeledim. Atların muayenesile meşgul olduğumuzu, saat beşte kışladan ayrılmak ümidinde iken, albayın bize yeni bir at göstermek istediğini söyledim.

Sert bakışı bir lâhza yüzümden ayrılmıyordu. Ben söyledikçe onun şüphesi ve huşuneti artıyordu. Parmaklarının, koltuğa dayalı oldukları yerde titrediğini görüyordum.

Nihayet, soğuk ve sert bir eda ile:

— Ya! dedi .Peki bu hazin muayene hikâyesi nasıl bitti? Albay, hayvanı satın aldı mı, almadı mı?

Tehlikeli bir çıkmaza girdiğimi hissettim. O, sanki mafsallarındaki bir tutukluğu gidermek istercesine, eldivenini masaya, bir defa, iki defa, üç defa vurdu. Sonra öfkeyle haykırdı:

— Bu budalaca yalanlar artık yeter! Bu söylediklerinizin bir kelimesi bile doğru değil. Bu saçma sapan şeyleri bana söylemeğe nasıl cesaret ediyorsunuz?

Eldiven, masaya, gitgide daha hızlı çarpıyordu. Nihayet Edit, eldiveni yere attı.

— Bu sözlerin bir kelimesi bile doğru değil, diyorum size! Bir kelimesi bile! Maneje gitmediniz, muayene işi yoktu. Daha saat dört buçukta kahvedeydiniz; hayvanların talim gördüğü yer orası değildir zannederim. Bana masal okumayın! Bizim şoför sizi saat altıda, tesadüfen görmüş, hâlâ kâğıd oynamakla meşgulmüşsünüz.

Kelimeler hâlâ boğazımda takılı duruyordu. O, devam etti:

— Hem, ne diye çekinecekmişim? Siz bana hakikati söylemiyorsunuz diye, sizinle saklambaç mı oynıyamam lâzım? Benim, doğruyu söylemekten korkum yok. Binaenaleyh, haberiniz olsun diye söylüyorum, şoförün sizi kahvede görmesi kat'iyyen tesadüf eseri değil. Başınıza bir şey mi geldi diye tahkik etmesi için onu size ben gönderdim. Belki hasta olmuşsunuzdur, yahud bir kazaya uğramışsınızdır diye düşünüyordum. Çünkü telefon bile etmemiştiniz. İsterseniz bana sinirli deyin... Ben, bekletilmeğe tahammül edemem... Buna tahammülüm yoktur!..

Şoföre, kışladan, sizin kahvede, rahat rahat kâğıd oynamakla meşgul olduğunuzu söylemişler. Ben de bunun üzerine, İlona'yı, malûmat almağa, bize karşı neden dolayı bu şekilde hareket ettiğinizi öğrenmeye göndermişim... Yoksa, evvelki gün sizi gücendirdim mi?.. Biliyorum, bazan, farkında olmadan öfkeleniyorum... Görüyorsunuzya... Ben bunu size itiraf etmekten utanıyorum.. Halbuki siz bana deminki gibi yalanlar söylüyorsunuz!.. Dostlar arasında yalan söylemenin ne kadar acıklı, ne kadar küçük bir iş olduğunu, kendiniz de hissetmiyor musunuz?

[Arkası var]